

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment
Finland

Miljöministeriet större än sin storlek i världen

Miljöministeriets riktlinjer för internationellt
samarbete 2021–2023

Vision

Riktlinjerna för internationellt samarbete stöder miljöministeriets vision *'En bättre miljö för kommande generationer'* i ministeriets Strategi 2030. Ett fungerande och framgångsrikt internationellt samarbete i frågor kring miljö, klimat och hållbar utveckling möjliggör förutsättningar för välfärd även för kommande generationer inom ramarna för jordklotets bärkraft.

Syfte

Internationella avtal, åtaganden och samarbete spelar en viktig roll i främjandet av miljöministeriets mål. Miljöministeriet främjar ett ambitiöst genomförande av miljö- och klimatpolitiken samt en hållbar utveckling i multilateralt, regionalt och bilateralt samarbete, bland annat som projektsamarbete. För det här ger Finlands starka och mångsidiga miljökunnande goda förutsättningar.

Miljöministeriets riktlinjer för internationellt samarbete stärker den internationella aspekten i prioriteringarna i Strategi 2030 och ministeriets internationella påverkan och profil samt bidrar aktivt till att öka den internationella miljöfinansieringen. Dessutom framhävs det finska miljökunnandet.

Målet är att miljöministeriet utgör en aktiv och stark påverkare inom prioriterade internationella frågor om miljöskydd och naturvård samt bebyggd miljö. Riktlinjerna stödjer målen i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering om ett Finland som inom främjandet av miljö- och klimatåtgärder och hållbar utveckling är större än sin storlek i världen.

Riktlinjerna kompletterar miljöministeriets nya varumärkesstrategi, där ministeriet beskrivs som en "aktör som är större än sin storlek och som med samarbete kan åstadkomma något stort".

Omfattning och längd

Riktlinjerna för internationellt samarbete lägger fokus på effektmål i Finlands globala (FN, miljöavtal, kanaler för miljöfinansiering) och regionala (nordiska, arktiska, Barents, Östersjöområdet, UNECE, OECD) miljösamarbete både multilateralt och bilateralt.

Finland är en aktiv medlem i Europeiska unionen och EU är Finlands främsta kanal för påverkan globalt. Ett av målen för EU:s miljöpolitik är att internationellt främja åtgärder som strävar efter att lösa regionala eller världsomfattande miljöproblem. I det multilaterala samarbetet, såsom i internationella förhandlingar om miljöavtal, främjar Finland ambitiösa mål genom EU, genom att påverka unionens ställningstagande, och genom att även på detta sätt vara en större påverkare än sin storlek på global nivå.

I riktlinjerna behandlas inte miljöministeriets prioriteringar för EU:s inre verksamhet och påverkan, eftersom ministeriet årligen fastställer dessa som en del av statsrådets prioriteringar för påverkan inom EU. Dessutom lämnar regeringen en EU-politisk redogörelse till riksdagen i början av 2021.

Miljöministeriets riktlinjer för internationellt samarbete sträcker sig till slutet av statsminister Sanna Marins regeringsperiod 2023.

Effektmål

De internationella riktlinjernas effektmål bygger på de tre målen som ingår i miljöministeriets strategi: en god miljö och biologisk mångfald, ett koldioxidneutralt kretsloppssamhälle och en hållbar stadsutveckling. I målen identifieras teman som är kritiska för uppfyllandet av miljöministeriets vision även på internationell nivå. Viktiga teman är klimatförändringar, naturens mångfald, cirkulär ekonomi inklusive hållbar användning av naturresurserna, kemikalier och avfall, skydd av hav och vatten, hållbar stadsutveckling samt utveckling av miljöförvaltningen.

Miljöministeriets internationella effektmål grundar sig på vetenskapens och forskningens kommunikation om hur akuta och nödvändiga åtgärder är. Å andra sidan har även den samhälleliga efterfrågan på miljömässigt hållbara lösningar ökat. Dessutom identifieras i målen nya miljöfrågor, såsom pandemier som orsakats av zoonotiska virus, liksom covid-19, och grundorsakerna för att dessa pandemier blir vanligare. Målen pekar också på behovet att satsa på övergång till en grön och socialt rättvis ekonomi och att trygga naturens mångfald. För att nå målen krävs både omedelbara och långsiktiga åtgärder av nationella regeringar och det internationella samfundet.

Miljöministeriets påverkansarbete eftersträvar en fundamental ändring mot ett hållbart samhälle och en hållbar värld. Flera miljöutmaningar kan lösas samtidigt, men fullföljandet av ett effektmål får inte hindra att ett annat fullföljs. Genomförandet förutsätter även att åtgärder som vidtas av flera aktörer och sektorer är likartade och ambitiösa.

Genomförandet av internationella avtal kräver åtgärder som är omfattande, transformativa och ömsesidigt kopplade. Dessa egenskaper är också kärnan i den globala handlingsplanen för hållbar utveckling, Agenda 2030. Därmed stödjer riktlinjerna även genomförandet av målen i Agenda 2030.

Miljöministeriet verkar aktivt och lösningsorienterat i samarbete med övriga ministerier, olika intressenter, internationella organisationer och partner samt regeringarna i andra länder för att genomföra följande effektmål:

- Insikten om kopplingarna mellan klimatförändringar och förlusten av den biologiska mångfalden har stärkts på global och nationell nivå, och genomförandet av gemensamma lösningar har framskridit. De negativa konsekvenser som klimatförändringar och förlusten av den biologiska mångfalden har för marina ekosystem, landdegradering, livsmedelssäkerhet, fattigdom och jämlikhet har identifierats globalt.

- De nya globala målen för biologisk mångfald är ambitiösa och den biologiska mångfalden har stärkts runtom i världen tack vare skyddsåtgärder, naturbaserade lösningar och hållbar användning av naturresurser.
- Lösningar inom cirkulär ekonomi har identifierats på bred front och används runtom i världen för att bromsa klimatförändringarna, stoppa förlusten av naturens mångfald samt för att stärka hållbar konsumtion och produktion.
- I enlighet med Parisavtalet är klimatåtgärder ambitiösa på internationell nivå och i EU. Internationellt samarbete och åtgärder för att minska utsläppen från kortlivade ämnen som påskyndar klimatförändringar, såsom sot, har stärkts.
- Genomförandet av SDG-mål avseende miljön inom hållbar utveckling har framskridit, förståelsen av deras betydelse för uppnåendet av alla SDG-mål har stärkts och finansieringen för det internationella genomförandet av miljömål har ökat.
- Den internationella miljöförvaltningen och samarbetet mellan miljöavtal har stärkts och medfört synergier, som återspeglas i genomförandet, även på landsnivå.
- Förståelsen av de marina ekosystemens betydelse har stärkts, och havsmiljöns status har förbättrats i närområden och globalt.
- Vattens ekologiska tillstånd har förbättrats och den hållbara användningen av vattenresurser har framskridit genom verkställandet av mål inom det internationella samarbetet i fråga om gränsvatten och Finlands internationella strategi för vattensektorn.
- Finlands kunskaper i hållbar stadsutveckling har stärkt genomförandet av FN:s nya agenda för stadsutveckling (New Urban Agenda). Genomförandet av mål kring tillgänglighet inom hållbar stadsutveckling har framskridit.
- Stödet för verksamhet i nationella och internationella forskningspaneler och samarbetet mellan dessa samt för dialogen mellan vetenskap och politik har stärkts, och resultat och rekommendationer från samarbetet mellan forskning och politik har utnyttjats i beredningen av olika policyåtgärder.

Kanaler för påverkan

Miljöministeriet medverkar på olika sätt till att miljö-, klimat- och hållbarhetsmål ska uppnås. I FN:s processer och förhandlingar om miljöavtal är EU den viktigaste kanalen för påverkan. EU är en betydande finansiär och aktör inom de flesta internationella miljöavtal och processer, och därför flerdubblas Finlands slagkraft genom att påverka EU:s ståndpunkter.

Genom verkställandet av den europeiska gröna given (Green Deal) stödjer miljöministeriet det globala samarbetet och EU:s ambitiösa grepp om miljö- och klimatpolitiken samt främjandet av hållbar utveckling överallt i världen. De internationella aspekterna i flera EU-strategier, såsom strategin för biologisk mångfald, strategin Från jord till bord och handlingsplanen för den cirkulära ekonomin erbjuder många möjligheter för påverkan vid omställningen till en rättvis, klimatneutral och resurseffektiv ekonomi på global nivå. Miljöministeriet stödjer de lösningar som tas fram i EU för stärkande av informationsunderlag och informationsbaserat beslutsfattande i syfte att uppnå miljöpolitiska mål.

En stor del av lagstiftningen inom miljöministeriets ansvarsområde grundar sig på internationella avtal, vars mål i regel genomförs genom EU-lagstiftning. Ministeriet deltar aktivt och proaktivt i förhandlingar om internationella avtal och i EU:s ställningstaganden som föregår dessa. Som stöd för proaktiv påverkan används sektorsövergripande informationsunderlag vad gäller både innehållet och den valda nivån och typen av reglering.

Andra viktiga kanaler för påverkan är ministrarnas påverkan och annan direkt påverkan på hög nivå inom det globala, regionala (Barentsregionen, Arktis, Norden och Östersjöområdet) och bilaterala miljösamarbetet, samarbetet med organisationer och länder samt deltagande i miljö- och klimatinitiativ på hög nivå. Att vara ordförande eller arbeta med andra förtroendeuppdrag vid internationella och regionala organisationer och finansinstitut samt i globala miljöavtal ökar slagkraften. Finlands prägel i den internationella miljöpolitiken ökas även av tillsättandet av finländska sakkunniga i sakkunnig- eller ledningsuppdrag inom internationella och regionala organisationer samt vid EU-institutioner.

Genom att ta upp vetenskapliga meddelanden och rekommendationer i politiska processer och å andra sidan informera forskningen om politikens behov av information främjar vi vetenskapligt baserat beslutsfattande. Självständiga paneler för vetenskap och politik har en viktig roll, (inklusive Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) och International Resource Panel (IRP)) och även forskar- och sakkunnigorgan -arbetsgrupper och -paneler i internationella miljöavtal, EU:s program för forskningsramar Horisont Europa samt arbetsgrupperna vid Arktiska rådet och Nordiska ministerrådet och deras samarbetsdokument.

Bakgrund

Miljöministeriets Strategi 2030

Miljöministeriet förnyade sin strategi 2018 för att svara på förändringar i omvärlden. I Strategi 2030 ingår tre övergripande effektmål: en god miljö och biologisk mångfald, ett koldioxidneutralt kretsloppssamhälle och hållbar stadsutveckling. Målen genomförs med lagstiftning, frivilliga avtal och åtgärdsprogram samt genom att utveckla ekonomiska styrmedel. Detta arbete utförs i samarbete med den övriga statsförvaltningen och intressenter.

Regeringsprogrammet 2019–2023

Regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering 'Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle' framhäver att ett ekologiskt hållbart Finland visar vägen då det gäller att stävja klimatförändringen och trygga den biologiska mångfalden. Den nordiska välfärdsstaten i kombination med en ansvarsfull och minskad användning av naturresurser är den samhällsmodell som garanterar vårt lands konkurrenskraft även i framtiden. Det krävs ett så brett samarbete som möjligt och snabba åtgärder för att påverka de frågor som har den mest långtgående betydelsen, såsom klimatförändringen, befolkningsutvecklingen, förlusten av biologisk mångfald, hållbar stadsutveckling och bevarandet av en livsduglig miljö.

Finland har förbundit sig till FN:s universella värden och verkar för att stärka folkrätten, demokratin och de mänskliga rättigheterna. Enligt regeringsprogrammet ger klimatavtalet från Paris och Agenda 2030 för hållbar utveckling grunderna för de närmaste årens internationella samarbete och för Finlands agerande. Åtminstone nio av de sjutton globala målen för hållbar utveckling (Sustainable Development Goal; SDG) har en stark fokus på miljö, och miljöministeriet spelar en viktig roll i genomförandet av dessa mål. Finland har goda förutsättningar att påverka det ambitiösa genomförandet av miljömål även på global nivå.

Agenda 2030 utgör även grunden för Finlands utvecklingspolitik, som är en central del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik. Målet är att eliminera fattigdomen och minska ojämlikheten. Även likabehandling och jämställdhet framträder starkt i all Finlands verksamhet.

Enligt regeringsprogrammet ska Finland dessutom fortsätta att bedriva nordiskt klimat- och energisamarbete för att uppnå klimatneutralitet och stärka det gemensamma ledarskapet i den internationella klimatpolitiken. Vikten av det nordiska samarbetet har ökat under de senaste åren. Det politiska och finansiella stödet för Nordiska ministerrådets miljö- och klimatarbete har ökat avsevärt.

Digitaliseringen anses i regeringsprogrammet vara ett viktigt medel för uppföljning och minskning av koldioxidavtrycket från den bebyggda miljön samt för att påskynda materialeffektiviteten och den cirkulära ekonomin.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment
Finland